

T.B.M.M

DDC:
YER: 74-2452
YIL:
CLT:
KSM:
KOP:
DEM: 74-4549

KÜTÜPHANESİ

۲۰۶

موقوفیت خاطرہ لری .

ن ... خانہ .

ی . آ .

استاد بزرگوار
۱۹۱۷-۷-۷

بیتاب
سید علی

موقوفیت خاطرہ لری

مقدمہ یرینہ

بیلیم نہ کچی بر ہدفہ طوغری انسانلری
سوروکلہ مکدہ اولان طبیعت ، اغفال ایله حکمی
آلتندہ طومتق ایچون اونلرہ حیاتی سودیر بیورہ
اوت ، حیاتی مجنونانہ سویوروز ؛ و بو نتیجہ سز
عشقمز ایله بشریت یشایورہ بزى اسیرلری حالندہ ،
قیر باجلایہ قیر باجلایہ ایشلنہ رک ، طبیعت بلنگدہ
ہدفنہ ایریشیر ؛ لکن اوندن بزہ نہ ؟ ..

مع مافیہ حیاتیہ وصالدن عبارت عمر ، نہ قادر
مؤلم اولسہ بیله لڈتلیدر : اونى خاطر لاد قجہ انحق
کچدیکنہ تأسف ایدرز ! اڭ زیادہ عذاب کوردیکمز
بر محلی ترک ایدرکن بیله مطلق متأثر اولوروز ،
زیرا اورادہ سوکیلی حیاتک بر پارچہ سنی دفن
ایتدک ...

« موقوفیت خاطرہ لری » تکدہ ہم ایچون
طیبی قیمتی وارہ لکن بیلیم اوقویان بولنورمی ؟
اوقویانلر ولو بر ایکی یرندن اولسون آزیحق
متأثر اولورلری ؟ .. ظن ایغم .

قزان ، ۲۷ مابیس ۱۹۰۷

موقوفیت خاطرہ لری

۱

قزان ولایت محبسی ، ۸ مارت ۱۹۰۶

أولو برقیش کیجھسی . راطب ، بیاض
نکلی ، متحرک برقرا کاق . بویوک پارچہ لره
یاغان قار ، اطرافہ سولو ، یومشاق برتنھالق
ویریور .

او یومشم ... مزعج ، صیقنتیلی ، قورقولو
بر او یقو ایله دکل ؛ معناسز ، حسسز ،
رؤیاسز ، بیرتیقسز ، براویوشقلقله .

... بردنبرہ قوتلی ، تیز بر چنغراق
ضربہسی ! صرعهلی براحتلاج ایله او یانیورم ؛
هنوز صباح اولماش ؛ طیش ساریده قار
بیاضلغندن غیری آبدینلق یوق ... عجبا
رؤیامی ؟

بر ضربہ دها ! — اولکندن

موقوفیت خاطرہ لری

شدید ، عنیف ، عادتاً جنفراغك تلق
قوپارہ جق . لامبہ می یاقیورم : ساعت دہا
دورت .

قاپی بی آچیورم ؛ هنوز بتاقدن چیقان
ایلیق ، تری وجودیمہ خارجك رطوبتلی ،
صوغوق روزکاری ، اویقودن هنوز
آیریلان کوزلریمہ قپو اوکنہ دیکیلان
دہ وولودلی ، قلنجلی پولیس ضابطلری
چارپیور ... آلیق ، آلیق کوزومی
اوغوشدیریورم : اویانیقمی ہم ؟
— اویکزی تحری بہ کلدک .

سز ، سوق طیبی ایله ، اویقودہ
یورور کپی بول کوستریورم . کلنارک
آرقہ سی کسلمیور : ضابطلردن سوگرہ
برسورو افراد ، دہا سوگرہ بکچیلر ...
اوطہم طولیور .

کتابلرم ، کاغدلرم ، مکتوبلرم —
سودیکلرمدن کلن مقدس ، صیمی ، حریم
سوزلرہ مملو اوسویملی مکتوبلرم — ،
رسلر ، سودیکلر مک کندی الیمدہ اوزون

زمان طومہ یہ قیامادینم ممزز تصویر لری ،
 ہر شیم ، روحک ، حیاتک بوتون تجلیات
 خارجہ سی ، بربر اویسانجی اللردن
 کچور ، بربر تنلیور ... لکن ، بوق
 حقیقتی اعتراف اجملی ، اوخشین اللرک
 صاحبزندہ بیلہ محبت وانسانیتک الہی
 شماعانی وار : اوت ، حس ایدیورم ،
 کوریورم کہ آنامک رسملری اللرندہ
 ایکن ، کوزلرندہ یومشاق ، سویلی وماتر
 برتبسم بلیریور .

ساعت بش : وقتسز مسافر لرم ،
 طانسز وظیفہ لرنی بتردیلر . وتوقیفملہدہ
 مأمورا اولدقلرنی اخبار ایستدیلر : حاضر لاندہ ،
 کیندک .

قار یاغیور . هوا راطب . سوراق
 تنہا . بیاضہ بولانمش سیاہ کولککلر ،
 یومشاق ، صولاق ، عکسز آیاق سلریلہ
 نادراً کوزہ چاریور ... اوکز پک آز
 سچیلہ بیلیر . ترہہ ونچون کوتوریور لری ؟
 عجبا حالا رؤیادہ مییم ؟ ..

۲

۱۰ مارت

باصیق طاوانلی ، بیس ، صیجاق ،
 قرا کلق ، دومانلی براوطہ . توتہن بر
 لامبہ نک کدرلی و کور آیدینلیغہ ملوث بر
 ماصہ باشندہ ، کیرلی ، مائی بلوطلر آراسندن
 کوچلککھ سچیلن اوج بیچمسز قفا . قاپی
 یانندہ کی صرہ لره ، خورولداہرق نفس
 آلدقچہ بوتون اوطنہ یی قوصدوروجی
 آغز ، تر ، اویقو و مشین فوقولریلہ
 طولدیران قیرمزی و شبشمان پولیس افرادی
 آبانمش ، اویویورلر .

غیز ، صاغلام ، صوثوق ، بیاض
 بر آزهوالیلہ برابر بومستکرہ ، قارا وایلیق
 بودرومہ آتلمشددق . آغیر ، طونوق بر
 پاطردی : افراد آیاغہ قالمش ، ماصہ
 باشندہ کیلر برونلرینی کاغدلرندن آیرمشدیلر .
 نقرلر ، مضاسز ، اویقولی کوزلرینی ،
 حیوانی برحماقتلہ بزہ جویردیبلر : اویوشیق
 عطالتلرینہ سکتہ ویردیکمز ایچون حدتلی

کبی ایدیلر ؛ اونہ کیلر بر قاج سطر دہا
فضلہ یازدیرمق اذیتنی یوکلادیکمز ایچون
صورت آصیورلردی ..

قومیسر ، نازک وانسانیتلی ، شمدیلک
اوطوریکنز ! ، دیدی وکتدی . کاتبیلر
کاغلرینہ ، افراد اویوشقلقلرینہ رجوع
ایسدیلر .. بن اویاندیغم زماندن اعتباراً
حیاتی تکرار یشاتمق ایستیوردم ؛ بوتون
افکارم شوایی نقطہ دہ تمرکز ایدیوردی :
موقوفم ، لکن نیچون ؟ ..

بر آزدن اوزون بویلی ، اوزون
صاری صاجلی ، پاپاس قیافتلی برکنجی دہا
کتیردیلر : طانیشدق .

چای ایچمہ یہ مساعدہ اولندی . برنفر
جدیئلہ ، عادتاً ارتبساط و محبتلہ ، خدمت
ایدیوردی ...

دہا صوگرہ ، اسملریمز یازیلاروق ،
اشیامنز آلنہ روق ، محبہ کوندریلدک .
اوح ، یاربئی ! کبرہ ر کیرمنز ، هیچ صو
بوزی کورمہ مش ، اصلا تطہیر اولونمامش

برآبدستخانہ فوقوسی سزی استقبال ایدیور:
 اوطہ دکل ، خلا ؛ وحشی حیوان کبی
 خوف ایله ، تخویف ایله باقان ایکی انسان
 ۔ آء ، اوت انسان !۔ برآز طوغر بلدیلر؛
 بونلری ده تمجیز ایتمش اولدم ..

بویوجک بر اوطہ؛ یاریسی کدره ووت
 ایله قابلاشمش؛ برکوشده قوجامان برصوبا.
 اوطہ نك دوشه مه سی ، دیوارلری، کوزدن
 یاش کتیره جک قادار آمونیاق فوقوسی نشر
 ایدیور ...

یکی آرقداشلم ، بندن اورنك
 آلارق اوطہ بی آدیلمه مه یه باشلادیلر :
 قفس ایچنه طیفلمش بیرتجیبی حیوانلره
 بکنزیوردق : کوچوکی اینجه ، صاری ،
 ماوی کوزلی ، شیطان برشیدی ؛ آتشی
 کوزلری ، مستهزی آغزی دائما کولیور؛
 هیچ شبه یوق که فعال دماغی بوقفسدن
 قاجاجق ده ایک آرامقله اوغراشیبور. بو ،
 کوچولک، صاری بریلکی بی آندیریوردی.
 بویوکی ، قبا وخوپرات وجودی ،

متاثر و مغموم کوزلری ، آبدال و قرا کلک
چہرہ سیلہ ، حدتلی و آغیر یورویوشیلہ عادتا
برآبی کیدی ..

قیصہ جہ قونوشہ رق ، بوزواللی
دوشکونلرک خرسزلقلہ یاقالندقلرینی آکلادم .
بویوکی دیوردی کہ : « آہ ، سرخوشلق ،
راقی .. ہپ اوندن . » اوت ، بوکون
آرتیق پشیان ایدی : شمدی ، مطلق
برجوق دفعہ لر توبہ ایدیوردی .. لکن ،
ہپ بیہودہ آرقداش اسن ینہ ایچہ جکسک ! ..
ینہ چالاجقسک ! .. ینہ بو محبس دینیلہن
مذبذبہ آتیلاجقسک ! ..

۳

۱۲ مارت

قرا کاق کیجہ ایچندہ آیدیں بر مہتاب :
او ہواسی کرہ قوقولردن ، روحی آلام
واضطرابدن عبارت مردار و قرا کلک
اوطلہدہ ، محبت ، لاقیدلک و شطارتدن
متشکل ، لطیف و نورلی بر جمعیت قورو۔

لمشدی ... انین متألمانہ ، شستوم غلیظہ ،
 تہدیدات مہورانہ دن غیرى صدا ایلہ
 تترہ مہین بو بدبخت هوا ، شمدی محبتکار ،
 تسلیت آمیز ، قوتبخش ، شوق آور ،
 حلاوتلی بر موسیقی ایلہ اهتزاز ایدیور ؛
 ماصہ یہ صاحبان میوہ لہ ، قورایہ لہ ، چای
 فنجانلری بو اذواق مضویہ بی ، لذائذ مادہ
 ایلہ قوتایوردی ... بو عید روحانی ، بیلم
 قاچ ساعت دوام ایتدی ، لکن ہر حالہ
 ساعتہ دقیقہ دن قبصہ ایدی ! اطرافمزی
 محیط قرا کلق ، پیسک و مجهولیت استقبال ،
 بو آیدین ، پاک و مسعود حاکم بوتون
 اوصافہ فوق العادہ بر شدت ویریوردی .
 اوح ، لکن ہمزک قابندہ تترہ بین
 برانجہ تل واردی کہ بو آنک قبصہ لغنی
 اخبار ایلہ روح شاطریمزہ کوچوک ، کوچوک
 زہر زرد لری سر بمکدن حالی دکلدی :
 آریلاچمزہ ، وکیم بیار نقدر زمان ایچون ؟ ..
 ... مشنوم دقیقہ کلوب یتدی :
 آریاشدق ؛ کولوشن چہرہ لری تزلہ

مستور آغلايان قلبريغزي كوريوردق .
 اوت ، بنمده قلم آغليوردى ، لكن
 بودرونى باشلرده ، سانيرم كه مسرت
 وسعدت ، آلام واضطرابدن زياده ايدى .
 اوجى ، نهايى كورونمەين برلايرمته
 سوقوليورم ، لكن آييريلايغ عالمده بنى
 سوهن - آه ، نه طاتلى سوز ! تكرر
 ايده جكم : - بنى سوهن قلبلر واردى ...

۴

۱۲ مارت

اويانيورم ... هر طرفى بياض كيرجله
 بادانه لشمس ، كوچوك بر مكعب ايچينده يم .
 طاوانه ياقين مستطيل پنجره دن ، دمير
 پارماققلر ايله پارچه لشمس رنجيده بر
 آيدنلق كيرييور . يالكيزلق . سكون .
 دوشمك ، حرماضوي ياشامق ، كورمك
 ايستييورم . استقبال ؟ ... بو بر اشارت
 استفهام : جوانى آرامقله نه دن كنديمى
 يورايم ؟

برقاج کون اولیسی بر مسامره موسیقیه ده
ایدک : شو برک ، بتهووه نک دهایی
صمدانیارندن طوغان نغماتی معروف
برتریومهارتانه سالونه سرپرکن ، سامعین
او هوای الحان ایله بهوش ، نفس آماق سزین
دیکارکن ، بن بالکیز اونی سیرایدیوردم...
اوپارماقلغه طایانمش ، اللری چککسندده
مرمردن بر پیسخه هیکاجکی کبی
حرکتسز ، دیکلیور ، دیکلیوردی ...
بن بر آز اوتدهده ، دیوارد یاصلامش ،
بتهووه نک روحی مبهم بر سرور ایله تألیم
ایدن صوتا تونسک کنیش نفسلریله بو هیکاجکک
جانلانه رق یوکسلدیکنی ، اوچدیغنی
کودیوردم ... آه ، بودقیقلر ! .. غدار ،
بی انصاف حقیقتک ایچنده یشائمش ، جنت و
خیال دقیقلری ! ممکن اولاجقیمی ، بردها
سزه قاوشمق ؟ ..

جمه کونی ، بلدیله سالوننده سیاسی
براجتماع واردی . سالونه ایکیوزدن فضله

آدم طویلانی شدی . چوغی ، قیصہ ، کیرلی ،
 ایش کورکلرنندن ، کوچوک پارلاق کوزلی ،
 صاچسز ، سیوری ققالری چیقار چیقماز
 طوران تانارلردی . کلدیکم زمان آرتیق
 مجلس آچلمشدی : رئیس ، اہمیتسز بعض
 شیر آکلایوردی . بو ، چوق سورمدی ،
 بیتدی .. سکوت . یالکز بوشیشمان کومانک
 خورولداہرزق آلدیغی آغیر نفس ایشید .
 یلیور ..

— بر شی سویلمک ایستہین یوقی ؟
 ینہ سکوت ... پارلما تہ ، یعنی سویلشیلہ جک
 یرہ دکل ، دومایہ یعنی دوشونیلہ جک یرہ
 حاضر لاندقلری بسبللی [*] : هرکس باشنی
 اگمش ، دوشنیلور ، یوق ، طوغریسنی
 سویلملی ، دوشنیلورلردہ ؟ چہرہ لرندن
 آنجق : — نیچون بزى تعذیب ایلہ بورایہ
 سوروکلدیکنز ؟ نہ سویلہ جکسہ کنز ،
 ہایدی چابوق ! .. ایشیمز وار اوکلہ
 [*] روما ، دوشونمک معناسنہ اولان

رومات مصدرندن کلیر .

اویقوسنی دھا او یوما دق... عتابی او قونویور.
 لکن بو عتاب کیمه ؟
 رئیس بر آز صبر سز لقله : — تکرار
 ای دیورم ، سوز ایستین یوقمی ؟ نہایت
 برنجی صرمدہ او طوران ، سابق تاجر لردن
 کوزہ بز ذات ، سوز آلیور : ربطسز ،
 سوکی کلز بر اشکنجه . بویله پارلمانہ ، سوز سز
 دو ما البت مرجع ...

برنجی صرمدہ کلیورم . صول یا نمدہ کی
 قومشوم ، ییلدیز لریمز بر درلو باریشہ مایان
 اختیار روس ، بو تقریمن عادتاً حد تنیور ؛
 آندن کلسہ ، بنی او طہ دن طیشاری آتہ جق .
 بن دہ منبرہ سوق اولنیورم . لکن ،
 سانکہ ، نہ اولاجق ؟ ییلنلر ایچون ذاناً
 معلوم ، ییلمینلر ایچون سوکرہ دن دہ مجہول ،
 ہپسی ایچون بوش ، بیسود ، برقاچ شی
 سولیدہ جکم : بعضیلری آلیقشلیہ جق ،
 بعضیلری صورت آصہ جق . آلیقیشلا یانلرک
 آووجلری آغری رکن ، بن ، چو جق کبی
 بو تخف سدن ممنون قالاجم ! صورت

آسانلرک ، عاہمدہ کی اسباب حدت لری
 بریکی سبب دہا منضم اولش اولہ جق ...
 ایشتہ اوقادار !

عادتا خبرم بیلہ اولقسزین ، اوتجار
 اسکیندن سوگرہ کندیمنی منبرده ، قوللریمی
 صالار ، و آتشی ، آتشی سوز سوبلر بولیورم !
 سوگرہ ، آلقیش .. مناظرہ .. حقلی
 کورنمک آرزوسی .. برقاج نطق دہا ..
 ینہ مناظرہ .. جمعیت هیچ بریسنہ آدیرمیور :
 بو کورلتیدن کندینہ تعلقلی برشی بولامیور ؛
 او ، اوکلہ دن - و گرہ کی اویقوسنی اوییور ...
 ... لکن آہ ، اوخیال دقیقه لری ! ..
 ... بو آراق مکعبت دار ، رنگی مبہم
 قایدی ، غیجیردایہ رق ، کویا مستکرہ
 وظیفہ سندن اشتکا ایدہ رک ، آچیلدی :
 - چای حاضر ، یوقاری یہ کلیکیز .

۱۴ مارٹ

ساعت ایکی صولری . غلبه لق ،
 چامورلی سوقاقلردن ، اُسکی بر قیزاقله ،
 پولیس رفاقتنده ، بلدیہ حبس خانہ سنہ سوق
 اولنیورم . قومیسرک حولیننی ترک ایدہ جکمز
 زمار ، اوچ بش جاندن آرقداش تشییعہ
 کلمشردی ؛ اونلرک صمیمی حلقہ لرندن ،
 آنک عنیف بر چکیشیلہ آیریلیرکن ، قلبدہ
 برشی قومیش کبی اولدی . جوریلدم ،
 نمانک کوزلرلہ بکا باقیوردلردی ...

شمدی کچدیگمز سوقاقلردہ درلو
 نظرلرہ هدف ایدم : ممنون ، مستہزی ،
 مترحم ، حدتلی ... برہمشہ ایم باغریزوردی :
 — بریکیبسی مسلمان !..

محبسک اوکنده طوردق : حیرکین ،
 کیرلی فوجہ بر قاپی ؛ قالین دہ میربارماقلق ؛
 بیوک جنبہ لی اونیفورمہ لر ؛ یوزلرنده
 مرحمتسز ، آلایحی برشطارت :- ہایدی ،
 بیورک ! ..

آرقہ مزدن آغیر قاپی - کیم بیایر بر

دہا نہ زمان آجیلق اوزرہ - ایکلیہ رک
قیاندی .

کوچوک اداره اوٹھسندہ ، اسممز ،
اوصافمز ، بویمز ، حتی دیشلریمز صوریلدی ،
اولچیلدی ، صاییلدی ! اشیامز ، اوستمز
باشمز بردہا آراندی . نہایت دائما کولر
برزندانجی ، دورت کلیدی قاپی دن کچیرہ رک
برجوق کنجراہ طولش براوٹھ یہ بزی دہ
آندی : کورولتو ، آل صیقہ لر ، بزده
برآلیقلق ...

یواش ، یواش اوٹھ و اوٹھ دہ کیلر
کسب وضوح ایتھ یہ باشلیوردی : درین ،
کوچوک پنجرہ لرندن کافی ایدینلق آلامایان
بو باصیق ، کمرلی ، قبرہ بکزمہ اوٹھ ، ایچندہ
کیلری ازمہ یہ حاضر لائمش کبی ایدی .
کوچوک ، دار قایسی ، بک قالین دیوارلری
انسانہ بر نوع طبقانلق ویریور ، عادتا
بر دمیر قاصہ ایچینہ کلیدلنش کبی نفس
آلمقدہ زورلق حس اولنیوردی . اوچ
طرفہ سیاہ رنگلی کدرہ ووتلر دیزیلش ،
اورطدہ آجیق قالان میدانجغہ کیرلی ، باغلی

ایکی دارماصہ قونمش ، کنزیلہ جک یر دار
وقیصہ قالمشدی .

اوطہدہ بندن بشقہ دها اون آلتی
آدم واردی . هپسی مارت کیجہ سنده
شفق آتمه دن توقیف اولمشلر ؛ چوغی
دارالفنون طلبہ سی ؛ اوزون قیرصاجنی
یر اختیارله ، قرقلرینه ینشمش بر بلدیہ
مأمورندن غیریی هب کنج ، یکرمی ،
یکرمی یش یاشلرنده ...

۶

۱۶ مارت

آقشامہ طوغری هرکس بو موقت
قبرینه آرتیق یرلشمشدی . موقت .. بلکه
بمضلریچون مؤبدده ...

هنوز اوردتالق قارارمادن بن ختامه ارمک
اوزره اولان رومانعی ، « یومپه ی ک صوک
کونلرینی ، بتیرمه به اوغراشیوردم : سیرقک
قرا کلک زندانی .. یونانی غلو کوس ونصرانی
اولیتوس اوراده ، آرسلان وقابلانلرک پیریحی
طرنافلری ، اچ دیشلریله پارچه لیمه نی ،
بری بی کنه محکومیتک ویردیکی عزت نفس

ایلہ قوی القلب، ایکنجیسی نہایتسز،
 السہی برایمانک بخش ایتدیکی بروجدقدسی
 ایلہ مشتاق موت، بکلیورلر ... بودار،
 قراکلق، راطب بودرومک اوتہسندہ
 کنیش، مستغرق ضیا، بیکلرجه خلقک
 شہاطہلی، شوقلی حیاتیلہ جوشان سیرق...
 میداندهقانلی کورشلر، زمین قان ایلملوٹ..
 اورطہلنی قان قوقوسی آلمش .. خلقہ،
 بوبوزولمش رومالیلرہ قان کورمک، قان
 قوقوسی طویق وحشی برذوق، بر لذت،
 بر نوع جنت ویریور؛ باغرییورلر،
 کولیورلر، چیرینیورلر :- ہاہاہاہ... نون
 ہاہاہ...

نصرانی اولینتوس... بوبرقوت، اویلہ
 بر قوت کہ بتون بوقوی، محتشم، دبدبہلی،
 لکن عدالتسز، ظلمکار جمیتی، مدینتی
 تارومار ایدہجک... نصرانیت، ناصرہدن
 اخلاق ایدن شخص السہنکسہاوی نصایمخندن
 زیادہ، بوتون عالمی قابلایان عدالتسز لکدن؛
 بشریتک بر قسم جزئیسی، آلتون وکومشہ
 کومولمش، سعیسز، ایدہ آلسز، بیسود

جیاتلرینی اک سفلی سفاهت ، اک قانلی
 وحشتلرله کچیرمه یه اوغراشیرکن ، قسم
 اعظمتک امیدسز، فرداسز بر آچقله جان
 چکیشمه سندن طوغمشدی ...

نصرانیتک فاشرلری ، رسولر ، انسانیت
 ایچون کندیلرینی اونوتمشلردی : اولینتوس
 اوچ، بش دقیقه سوکره هرعضوی برر
 برر قوپاریلوب پارچه لانه جفنی خاطرینه بیله
 کتیرمیه رک ، زندانده کی آرقداشنه نصرانیتک
 اک صاف عقیده سنی ، - محبت و عسوی
 تلقین ایله مشغولدی !..

اولینتوس ، ظهور نصرانیتسده بر
 دکلدی . روما شهرلری سیرقلرینک همان
 هپسندہ بر قاج اولینتوس وحشی حیوانلرک
 حسز طیرناق و دبشلیله پارچه لامعده ،
 یاپارچه لانه یه مهیا ایکن ، سیاوی بر دینک
 نورلی سوزلریله ، فلاکت رفیقلرینی تسلی
 وارشاد ایلرلر ایدی ؛ - ایسته بونکله اختیار
 دنیانک بیوک بر انقلابی باشلانوردی ...
 روما امپراطورانی ، محبت ، اخوت

ومساوات تمللرینه قورولان بویکی جمیتک
 طوغمه سنی منعه چالشمقده حقلی دکلی ایدی؟
 نصر انیلر، عصر لرندنبری طاپنیلان مبودلری
 تحقیر ایدیور؛ دورلردنبری کوکلاشمش
 اساسلری، ملک، تائله، وطن فکرلری،
 منتشر اخلاقی، شکل جمعیتی، خلاصه
 هر شیی ده کیشدیورلردی. دولت و حکومت
 اوزون زمان پشامه لر بله محق وطیبی عد
 اولنان مؤسسات موجوده نك مدافع
 طیبیبی ایدی، آنلری مدافعه ایتمسه،
 وظیفه سنده قصور ایلمش اوله جقدی ...
 ارضک شمس اطرافنده کی محرکی نه قادار
 آز ده کیشیورسه، وقایع بشریه ده تکررنده
 او قادار آرتبدل ایدیور: شمدی اطرافنده
 کوردیکم بوکنج روحلرک چوغنده،
 اولیتوسده کی آتش وجد وایمان وار ...
 چوغنی مسعود برانسانیت ایچون کندیلرینی
 اونوتمشلر، ایده آللرینه بوتون اذواق
 عادیه بی قربان ایلمشلر ... اونلری بوزندانده
 بکتدکن صوکره بیرتیجی حیوانلره دکل،

سیریا نك بياض و اولدیريجی صوغوقلرینه
 کونده دمک ایچون حاضر لاناں حکومت ده
 جمعیت حاضر نك مدافعلکی وظیفه سنی ایفا
 ایدیور ...

بر بو ایده آل قربانلرینه تحسینکارم ؟
 حکومت ده عادتا معذوردر ؛ لکن هر
 ایکیدی بیهوده اوغراشیورلر ؛ دنیا یه
 سکی محرکنده دوام ایده جک ، جمعیت
 حاضر ده مطلق ده کیشه جک ؛ لکن ، افسوس ،
 بشریت ، زواللی بشریت یه مسعود
 اولامیه حق ...

۷

۱۹ مارت

منشیق بر قرا کاق ، اوطایی دولدر ت :
 نفس ، دومان چتیه جق دایک بولامیه رق
 بیغیلور ؛ ایکی کور لامبه ، بو قویو ، کریه ،
 مور هوایی بیرته میهرق یالکز یانی
 باشلرینی جان صیقیجی صاری بر آیدینقله
 کیرلتیوردی . باشم آغرییور ، بایبالتیجی

بر یوزغونلق کوز قاپاقریمی باصیور ،
 آغیر، عذابی بر اویقویہ دالبوردم ...
 کوچوک برسدیرمیدی کیشی پاتہ جقدق .
 صاغ طرفہ ضعیف ، خستہ متورم بر
 بایطار ، صول طرفہ اوزون قوقش صاحبلی
 بردیاضیہ جی تصادف ایتدی . کوچلکله
 صویوندد ، بو آغیر اویقویہ بی بوغیوری ،
 طیقانارق اویاندیغیم زمان ، هوا طایانیلمیہ .
 جوق برحاله کلشدی : تنفس ایله آغیریلشمہ .
 سندن بشقہ ، اورتہ چوملکک قوقوسیلہده
 زهرلنمشدی . بیلمم فاصل بر تحمل ایله
 فلاکت آرقداشارم خورولدیورلردی !
 یخیرہ یاقلاشدم ، ایکی قاتلی منفذی آچدم :
 اوح ، صفوق برحیات ، حر تمیز بر هوا ! ..
 بر آرزو کرہ تکرار اویویہ بیلمم .
 صباح قالدیغیم زمان ، آرقداشلم ،
 اوکون ا رطہ نک بوتون خدمتلی بکا
 مودوع اولدیغنی خبرویردیلم . دون کیجه
 بن اویورکن ، اونئر مشاورہ ایدرک ،
 نصیرلرنجه برہ قونستیتوتسیون ، تنظیم ایتمشلر :

حرف صره سیاه هر کون برد نوبتجی ،
 عمومی خدماتی ایفا ایده جک .
 صوفره تمیز لک ، ا کک لری کس مک ،
 جای حاضر لاق ایله وظیفه مه باشلادم .
 فلاکت وسعادت انسانلری سرعتله
 طانیشدیریر: او یله آوان سعادت واردر که
 بر برینی عمر نده بر کره اولسون کورمه یین
 ایکی آدم یا و روسی بر آنادن طوغمشلر کی
 قوجا قلاشوب اوپوشور لر ! او یله فلاکت
 زمانلری ده واردر که بر برینک قانه صوصامش
 ایکی دشمن ، بر دقیقه ده مؤید آ دوست اولور لر !
 اوغرا دیغمز فلاکت بزی بر کیجه ده
 دوستلاشدر مشدی: صباحلین آرتیق لایالی ،
 آرقداشجه نه ، شاقالا شیوردق ...

۸

۲۰ مارت

« قونستیتوتسیون » مز ، اشتراکی
 اساسلردن مستتب ایدی: « قومون » البسه
 ویتاق طاقندن غیری ملک شخصی

طانیما یور ؛ پاره ، ییه جک و سائر هپ
 مشترک .. یکر می درت ساعت ، متعدد
 قسملره بولنمش و هر قسم معین بر ایشه
 حصر اولونمشدر: صباحین ساعت سکزده
 قالقیلاجق ، اونه قادار چای ایچیلوب بیتمش
 اوله جق ، سوکره اویله طعامنه قادار هر کس
 اوقویوب یازمقله مشغول اولاجق ... الخ
 مفصل ، منتظم ، قطعی ، قیشله لرده کی کبی
 بر پر و غرام .

هر کون ، حرف صره سیله بر آرقداش
 نوبت آلوب ، « قانون اساسی » بی محافظه
 و « قومون » کڭ خدماتی ایفا ایله موظفدر .
 قانون اساسینک تعدیلی اقتضا ایدرسه ،
 یا خود دیکر « مهم بر مسأله » ظهور ایدرسه ،
 « قومون » او کونکی نوبتجی نک تحت
 ریاستده بالاجتماع مذا کره ایدوب اکثریت
 آرا ایله قرار ویره جکدر ..

اوت ، بو براویون ، چوچق او یونی ؛
 لکن روح بشر ، احتراصات بشریه
 قاریشه جنی ایچون عبرتلی براویون ...

باقالم، کوچوک « قومون » ناصل یا شاہ جق؟

۹

۲۲ مارت

بورایہ کلیدلندی کمزدنبری آرتیق
 اوچ کونی اولدیرمشدک . ساعت کیجه نك
 طقوزی . اورطه ده کی ماصه اطرافه صیم
 صیقی دیزیلش ، سسبز ، مطالعه ده یز ...
 برچوق آناختارلرک چارپیشمه سندن متحصل
 چلیک صدا سندن سوکره قاپی آچیلیور :
 توقیغمزک سبیلری بیلدیریلمک اوزره
 چاغرییورلر .

صره م کلدی ، بن ده کیتدم . لوانطه
 قوقوسیله دولمش بر کوچوک او طه یه سوقدیلر .
 اوزون بویلی برژاندارمه یوز باشیسی ،
 نازکانه او طورمه می تکلیف ایتدی . او
 اوکمه استطاقنامه بی سوره رکن ، بن اونی
 معاینه ایله مشغولدم ! هنوز پروکار آلدن
 چیقمش ، صاریشین ، کوزل ، نسوی بر
 باش . کنیش بر آلتک اوستنی ، هنوز

طارانمش ایپک کبی یومشاق صاچلر تحدید
 ایدیور . آلتون کوزلک آرقه سندن بایغین ،
 طاتلی ، مائی کوزلر پارلیور . یومشاق
 تازہ یناقلر اوزرنده ایجه صاری بیقار ،
 لطیف برانخنا ایله بوکولیور . منتظم ،
 کوچوک بر بورون ، تمیز ، قیرمزی بر آغیز ؛
 قونوشدجه پارلایان اکیسکسز ، یکنسق
 بیاض دیشلر . البهسی پانتخت ترزیلرینک
 مقاصندن چیقوب آنجق بوکون صاحبه
 واصل اولمش دینه جک قادار کوزل ویکی .
 ماصه اوزرنده طوران پاموق کبی اللری ،
 بیوک براعتنا ایله تمیزلنمش آل طیرناقلری ،
 تلاشسز ، هیچ براماره شدت کوسترمیه رک
 اویبور .

مجالا و ضیادار رقص سالونلرنده ده قولته
 خانم قیزلرله قول قول لوندانه دولاشمق ،
 یاخود یومشاق حالیلی ، کوچوک ، دولی ،
 یاری قارا کللق بر بودوارک کنیش میندرلرنده
 جدیدجه کینمش کوزل برقادینه دیز دیزه
 اوطوروب ، شاعرانه قونوشمق ایچون

خلق اولمش ظن ایدیہ جک بو کوزل ،
کنج ، پارلاق سواری ضابطی ، بوتون
قزان شبان متعلیمتک ، نقرتہ قوردقلری
شدید ، فعال ، بی رحم وانصاف غوسپودین
پروتینسقی ایدی !

بن عوامیت اشتراکیہ (Sociale-Démocratie)

حزبنہ داخل اولمق و او حزبک افکارینی تاتار لر
آراسندہ نشر ایتمکله آہام اولنیورددم ! بو
اصلسز ، معناسز آہامک یا گلشلفنی سویلدم .
یازمقاضی طلب ایدی ؛ روسجہ بیلیدیکم
ایچون ، کندینک یازمہ سنی رجادہ بولندم ،
قبول ایلدی .

یازارکن کوزلرینک پارلاقنی آرتدی ،
اوحایم چہرہ یہ عصبی برتیزلک کلدی ؛
اواویویان یومشاق اللر جانلندی ؛ قلم
باغیرارق ، کاغدی ییرتارچہ نہ شدتلی ،
قوشیپور ؛ حرفلر ، کلملر ، بیوک او قوناقلی ،
برآز عجیب ، خوف آور دیزیلیوردی .
شمدی ، ایش کوریرکن ، پروتینسقی ،
تمامدہ کیشمدی ...

نہم جوابم بیتدی ؛ اودہ سکونت
 نازکانہ سینہ دوندی . بعض شیر صوردم ،
 حلاوتہ جواب ویردی . اوطہ دن چیقدیغم
 زمان ، آیاغہ قالقہرق سلامی عسکر جہ اعادہ
 ایلدی .

۱۰

۲۴ مارت

قابھی تحلیل ایتک ، حسامی آکلامق
 پک کوچ : قلبک تلری مہادی ترییور ؛
 و بو بکا اینجینیجی بر لذت ویریور . . .
 ایستہ صباح اولدی . آجیق ، لکن
 دمیر پارماقلقلہ پارچہ لشمش پنجرہ دن کوزل
 بر ایلك بہار صباحی کیریور : شیرین ،
 صاغللام ، پارلاق ، شوق آور . پنجرہ
 اوکنده کی قورو ، قاتی حاو لیدہ کومہ لشمش
 سرچہ لر ، جو بلداشہرق ، خفیف و خوبہا ،
 صچراشیور لر ؛ کو کر جینلر ، ساکن واصل
 اوچوشیور لر . افق پک محدود : قارشیدہ
 بیاض ، یوکسک دیوار لر لہ حمام . بالکیز
 سایہ حدود چکہ مہ مشلر ! او ، نہایتسز ،

ماوی و ضیادار، اوزانیور. شمدی حمامک
 آرقہ سندن قور تیلان کونش، کوز
 قاماشدیریحی بر پارلاقلقاہہ پنجرمدن کپردی؛
 زمینہ پارماقلنک کولکھ سندن متشکل
 عظیم بر شطرنج تحتہ سی چیزدی .

یارین بشارت مریم : اوزاقدن عملی
 براوغولتو حالندہ چاک سسلی ایشیدیلپور.
 اولمہ دھا اویور . بن ، باشمی پارماقافہ
 طایامش ، بر نظر مرحمت دینلنرک یوق
 بر ذرہ محبت آرایہرق ، ایگلیورم ...

محبس ، زندان! .. هیچ برشی دکل ؛
 حیات، ذاتاً زندان دکلمی! ... حیاتندہ
 حقیقی حریت - یعنی محبت بولان آدملردرکہ
 اونک خاطرہ سیلہ ، اعتباری بر زنداندن
 مضطرب اولورلر... بن نہ وقت حرایدم؟ ..
 نہ وقت یاقیچی ، اولدیریحی بر محبتلہ
 ذوقیاب اولہ بیلدم ؟ نہ وقت ، صمیمی ،
 یومشاق بر محبت ایلہ اوخشاندم ؟ خلاصہ
 نہ وقت، بر دقیقه جک اولسون، مسعودیتہ
 حریتہ حکم ایدہ بیلدم ؟ ..

لکن ، نیچون قلبک الیافی بویاہ
 یتیریور؟ نیچون قوتلی بر ال کوکسمدن
 یوکسله رک ، بوغازیمی صیقیور ، نفسی
 طیقیور ؟ او د میر آل کہ اک مصیبتلی
 زمانلریعدہ ، اونک مرحمتسز شدتی حس
 ایتشدم ...

یوقسه حیاتک اولوم آراتدیران
 بوشلغندہ ، او کوچوک وجود بر نقطہ استناد
 حاصل ایتہبہ می باشلادی؟ .. یوقسه اویالان ،
 صیقیجی حریت بیلہ ، غائب ایدیلانجہ ، ألمی
 ویریور؟ ..

۱۱

۲۵ مارت

کشیف ، قوتلی بر آیدنلقلہ ، شاطر ،
 کورلتیلی بر موسیقی اویقومی آجدی . اوخ ،
 نہ کوزل کون ! بیلمہم طبعتمده می بزى
 جزالامق ایستیور؟ کلیساموسیقہ سنک رقص
 آور ترنماتی کیندکجه قوتلیور : بوکون
 بشارت مریم .

غدار و مستہزی فلک ! .. ربک ملکی ،

سقوط ایش بشریتك منجیسنی تبشیر
 ابتدییکی بوا مید بخش و تسلی کار پارلاق
 کونده ، بشریت ایچون بر بشقه طریق
 نجات آرایان بوخیالچی کنجاری طابندقلری
 حریتدن آیریور !..

بوکون ، منجینك میلادینی مزده له دیکی
 کبی ، اولمش طبیعتك احیاسنی ده مبشر در :
 اوت ، چارمیخه کریش « آدم اوغلی ،
 بر هفته صوکره تکرار اکتساب حیات
 ایدرکن ، بر قیشدن بری بیروح قالان
 ارضه ده تازه جان کیره جك ، چایرلر
 یشیلا نه جك ، آغاچلر یاپراقلانه جق ،
 چیچکلر آچیلاجق ... بزبونلری کورمکدن
 محرومز .

بوکونك کوزل ، مؤثر برعادتق وار :
 طوتولمش ، حبس ایدیلمش قوشلر ، ظالم
 قوشجیلرک قفسلرندن آلینوب ، صالیویریلیور ؛
 مینی مینی مخلوقلر ، چیرینه رقی ، چویلدایه .
 رقی ، حریتسه ، اورمانلرینه ، آنالرینه ،
 سوکیللرینه قاووشمه یه اوچیورلر . اوخ ،

اوزمان بوقوشجیفز لرك صیجاق یورک لری ،
 سویجمله نه قادر قوتلی چاریورددر ! بو عادتی
 دوشه نهرک ، هپمز پرا تباہ و خلج جاز ؛ عجبا
 بزده بردست نجاتکاری بکلپورز ؟ ..
 ... ایسته آقشام اولدی : قسوتلی بر
 قراکلق اورطسه انه چوکیور ، صباحکی
 پرنشئه چهره لرده ، شمدی عملی برطورغو -
 نلق ؛ صباحکی پرخلجان قلبلرده ، شمدی
 الملی برسکونت ... نه بردست منجی ، نه
 برمزده نجات ! ..

۱۲

۲۷ مارت

حالا او آغلادیجی ساعتلر ذهنمدن
 سینمیور : بیلمه م آیک قاجیدی ، ایرکندن ،
 « یارین ایکی آرقداش کوندریله جک .. » خبری ،
 قاطی ، دلشکاف ، هپمزه ایشیدیلدی ،
 کیده جکلردن بری کنج ، پارلاق بر
 حقوقشناس ، دیکری هنوز اعدادیده ایکن
 سیاست قاصیرغه سنک قورتولماز جریانه

قایلوں، شمدی یہ فادار سور وکلہ نر مستعد،
 خیال پرور بر دلیقابی ایدی، سکر اوں
 کونلک طانیشلیم حقوقشاسک محابت روحی،
 سابق اعدادیہ لیک صافیت خیالی واصح
 کورہ بیللمہ مہ کفایت ایلشدی .

اوکیچہ، کیدنلر شرفہ فونسر
 ویریہ حکدی . ہر ایکسی آلتھی قعوشک
 الکی موسیقہ خیلریدی . حقوقشاس «ایکی
 قہرمان» دوئوسی کور، آہکلی بر ناسو
 ایلہ تعی ایتدی . بوتون قعوش، یاریں
 بیللمہ نرہ یہ سور وکلہ حک، کومیلہ حک
 بو کسح رکا ایچوں، کور یاشلرینی کوچ
 صبط ایدرک، صیفیتیلی بر سکوت ایلہ
 طبقایوردی . حالک مردانہ تکلیفاته پرس
 «ایفر» شاعرانہ بر اصالتہ جواب ویریرکن،
 کسحک سی، سماوی رحلاوتانہ یوکسلور،
 اوچیور، یاییلیور؛ اودہ پرس کی ناموسکا.
 راہ بر اسارتی، وطنداشلیریہ مصر بر حریت
 واقندارہ ترجیحی آجیق کوستریوردی .
 بو آعیر، حدی دوئودن صوکرہ،

آرقداشی شدید و مسہزی ہجو بہ لری ،
 بر شوق انتقامکارانہ ایلہ کورلہ نین خوری
 مہارتلہ ، شطارتلہ ادارہ ایلدی . بو آلایحی
 موسیقی ، بوتون قغوشی ، بر آاز زمان
 حقیقتدن اوزاقلاشدیرہ رق ، قہقہہ طالبہ .
 لریلہ دولدیردی : قروپا تکین لر ، استوسل لر ،
 بیلیم کیملر دہشتلی شمارلرلہ یو ارلانور ،
 بوتون اسکی ادارہ ، حصہ مکافاتنی کوزل
 آلیوردی !..

آہ ، لکن بر انتقام منسویدن منبٹ
 بونشہ قیصہ سوریور ؛ حقیقت ، دارہ ،
 قرا کلوق اوطہ ، قالین دیوارلر ، کلیدلی قاپی ،
 پارماقلقلی پنجرہ لر حالندہ کندی کوستررو ہرشی
 یارینکی فاجعہ یی خاطر لاتیوردی ..

... بوتون محبس ؛ کیدہ جکلری تشبیح
 ایچون طوبلانندی . اوطہ دہ حدتلی بر تآثری
 کوچلکلہ اورتہ بیلن ، کورلتیلی بر ہیجان
 وار . زندانچینک اخطاراتنہ ہیچ کیسہ
 قولاق آصیور . نہایت آریلنہ جق زمان
 کلدی : حقوقشناس اولا وفاکار آرقداشی

دوقتورلہ قوجاقلاشوب ، صمیمی ، صیقی ،
 اوزون اوپشدی . آہ ، بوبر قاج فجیسع
 دقیقه ! اونلر سسز آغلارکن ، حاضر و نندن
 برچوغنک خطوط و جہیہ لری تقلص ایڈیور ،
 کوزلرندن ایری ایری یاش داملالری یوار .
 لانیوردی ... سوکرده ، ہمز قوجاقلاشدق ،
 اوپشدک ، آغلاشدک . بو آراق ، آغیر ،
 درین ، کیزلی آغلایحی برسلسہ « وینابا
 یامیات » (ابدی خاطرہ) نغنی او نیوردی . وداع
 ختامہ ایررکن ، شدتلی ، آجیق ، امنیت استقبال
 ایلہ شاطر بر « مارسپیز » . باشلانندی .
 بونک کور ، جسور ، میدان او قویان
 نغماتی آراسندہ اونلر اوطہ پی ، محبتی ترک
 ایتدیلر ... اونلر ، دمیر پارماقلقلی قاپی نک
 اوتہ طرفندن ، « یاقیندہ کوزیشپرز .. »
 دیہن امیدلی تبسملر کوندیررکن ، قاپی اوکنہ
 طوپلانان محبوسلر ، سسلرینی یوکسلتہ رک ،
 امنیت غلبہ وانتقام ایلہ پرشوق وتسللی
 باغریبیورلردی :

کہنہ جہاندن آبریلالم ،
 جسدینی آباقریمزلہ تپلم .. »

۱۳

۳۰ مارت

عمومی بر بحران عصبی . دون بیلیمہ
 ترہ دن یول بولوب ، بوتون محبسہ طاغیلان
 عفو عمومی خبری ، قوتلندکجه قوتلندی .
 کیجه ساعت اون صولرنده ، غاردیانلرده ،
 مأمورلرده بر حرکت : والی کله جک ..
 دپمک که بالذات والی تحایه ایده جک ..
 صیقینتیلی ، اضطرابلی برانتظار : هیچ
 یعمسه سکوتنی محافظه ایده میور ، هیچ
 کیسه معتاد مشغله سیله اوغراشامیور ؟
 صبر سزلق ؛ عصبی ، غیر طبیعی مناظره لر ،
 قونوشمه لر ، آهنکسز ، اطرادسز شرقیلر ،
 حرکت و کورلتی .

اون بچق .. مہتز ، فجیع بر صدا ،
 دو قورک سسی : - « تخلیه یه باشلانندی ،
 استراحتونوفی چاغردیلر . »
 عمیق بر سکوت ، خلجان ، بوتون

قغوشك يوره كى چارپيور ... و بودرين
 سسزلكده ، ضربانى ايشيديليور كې ...
 براق ديقه صوكره ، ينه كورائى ،
 ينه اطرادسز ، آهنكسز شرقيلر ، سوزلر ..
 قاپى آغير ، آغير آچيليور ، زندانجى
 متبسم وشاطر كيربيور :

- اسميرنوف ! حاضر لانكز ، تخليه
 ايديليورسكز .

آرقداش ، وداعى بيله اونوده رق ،
 برديقه ايچنده هرشى حاضر ، كوله كې
 قغوش قپوسندن آتيليور ..

او ، ديك صحیح تخليه ايدبيورلر .
 عيجا بخىدمى ؟ لکن هر وقت ريجى و
 بديين دماغم برتورلو اينسانه ميور . مع
 مافيه يوره كمك چارپيتيسى كيتدكجه شدتلىيور ؟
 باشمدن قان اينيور : ديز باغلام قوتسز -
 ليور ؛ قورو بر بوغازله صوريورم :

- عفو ، عمومى مى ؟

- يوق .. بيلميورم .

امپدسزلك ، عذاب معنوى : آه ،

انسانلر انسانلره اذا ایتمک یولنی نه ایی
 بیلورلر ، بونکچون نلر کشف وایجاد
 ایتمه مشلر ! بر نوع سکونت و آلیش یقنلق
 ایچنده ، اطرادله یشایوب طور برکن ، بویله
 بر بحران ، ازیجی ، اولدیر یجی بر ضربه
 اولیور . قسماً اونودیش حریت بر قاچ
 دقیقه کور بیلور ، یشانیور ، سوکره او چارق ،
 یوق اوله رق ، ینه اسارتده قالان روحلری
 جهنمی بر اشکنجه یه بر اقیور ..

لکن تخلیه دوام ایدیور : ایشته
 آلکسه یف ، ایشته غاسسار .. ذواللی یوم شاق
 قلب ، آواره و پزمرده کنج ، دائماً عائله .
 سیچون آغلار بابا .. ایشته نهایت متدین ،
 محدود الفکر زیلینسکی ..

— آرتیق ، بو کونلک بو قدر یقینیر .
 ذاتاً ساعت کیجه نك اونبری اولمشدی .
 لکن او یومق قابلمی ؟ کورلتی ، ادعا :
 بویله سکز اون کشینک بردن تخلیه سی و
 بالذات والینک کلیشی ، نهایت تخلیه اولونانلرک
 اشیا لرینی آلمق ایچون قغوشلرینه بر اقلما .

مہلری .. دھا بر چوق امارات ، اشارات
اکثریت ایچون، ایستدکلری عفوعمومی یی
اتبانہ دلائل حاضرلیور ؛ آنجق بعض
قوی القلب کنجلیرمز ، ہپ عکسنی ادعا
ایدیورلر ..

کیجہ یاریسندن صوکرہ اویوماہ
اوغراشدم . نہ ممکن ؟ مسلك عصیم اوقدر
قاریشمش ، مختل اولمش کہ وجودم یورغو .
نلقلہ ازیك ، اویوشوق دالارکن ، دماغم
مہادی بر فعالیت وانتباہلہ چالیشیور : بیتمز ،
توکنمز داما اوینایورم ، دامایہ چیقہ ، یہ
اوغراشیورم ؛ بورؤیا دکل ، اطرافی
کورئیورم ، دوشنیورم ؛ اویناماق ایستیورم ،
ینہ اوینایورم ..

بو عذاب مہادی ایلہ نہایت صباحی
بولدم . ساعت آلتی . ہر کون طقوزدہ
کوچلککھ اویانان قفوش ، بتاغندن قالمش ،
کورلتی ایدیور :

— عفو ، عمومی می ، دکلی ؟

اوف اوزیجی سوال ! نہ وقت جوابگی
اوکرنوب ، بوجہنمدن قورتیلاجفز ؟

۱۴

۱ نیشان

جمعہ نماز لریٰ بحسب امامیہ قلمہ بہ
 رخصت ویر مشردی، ایلاک مشرک عبادت مزی
 متعاقب امام افندی بنی تسلی بہ قالمشمدی :
 - « متائر اولماملی ، بویوک ذاتلر حبس
 اولونمش : حضرت یوسف ، امام اعظم ... »
 بنم بوتسلی بہ جانم صیقلدی : بن چوجقمی یم ؟
 هر کبہ معلوم بو حکایه لری خاطر لاقلمه
 آوودیلایق قادار ضعیف القلب می یم ؟ ..
 سوزنی کسدم : - « هیچ اهمیتی یوق ... »
 او کوندنبری او چ هفته کجدی ؛ امتداد
 اسارتدن متولد اضطرابه ، اولسی کونکی
 بحران عصبی ده منظم اوله رق ، همزک
 ثبات و تحمل مزی صار صدی : الله ، انسانلری
 ضعیف خلق ایتمش ؛ بوقیصه اشکنجه بوتون
 او عظمت خود پرستانه بی آزمه یه ، کبر
 نفسی آچالتمه یه ، خلاصه انسانی نفسندن
 غیره وجود او کسده دیز چو کدیرمه به
 کفایت ایدیور ! ..

دون ینہ جمعہ ایدی . امامک وعظنی
 اہمیتلہ ، تواضعلہ دیکلیوردم : « الم نشرح
 لك صدرک ، ووضنا عنک وزرک الذی
 انقض ظہرک ورفعنا لك ذکرک ، فان مع
 العسر يسرا ان مع العسر يسرا ... »
 اوح ، بو بنم ایچون پک یوکسک !
 کوچوک ، پک کوچوک اجتهادم ، بشریتک
 اک بیوک انقلابلرندن برینک فاعلنہ خطاب
 بویوریلان کلمات قدسیہ ایلہ تسلی اولنمقدن
 نبی اوتاندریور ... مع مافیہ ، بو الفاظ
 الہیہنک استماعندن ، تعریفی ناقابل بر ذوق
 سماوی دویبیورم ؛ آما و صدقنا : « فان
 مع العسر يسرا ، ان مع العسر يسرا .. »

۱۵

۱ نیشان

قانی آجیلدی . اختیار محبس خدمہ سی ،
 آئندہ کوزل بردمت باغریور :
 — آ ... یہ !

سنبل، منکشفہ، اینجی چیچکی .. اوح،
 نہ لطافت ، نہ رایحہ !

عجلہ ، عصبی صوردم :- کیمدن ؟
 — بر خانم قیز کتیردیکنی سویلہ ،
 دیدی ، آدینی سویلہ مہدی ..

صیقیجی ، ازیجی زندانی ، بر نور
 شطارت وانسراح دولدیردی . قراکلق
 غم آکین زندان ، آرتیق غائب اولمشدی ؛
 شمدی بوتون جهان ، اوکمدہ کی سماوی ،
 صاف ، تازہ دمتدن عبارت .. دمت ، یشیل
 یاپراقور آراسندہ ، کنج ، بیاض ، لطیف
 رایحہ لی چیچکلریلہ ، برابلق بہار صباخندہ ،
 یشیل بانجہ سنہ چیقمش بر کنج قیزی ،
 اونی کوستریبور ..

آہ ، کوزللتک ! ظلمہ ، ظلمتہ ، آلامہ ،
 اولومہ ... مرشیتہ غالب نور !

۱۶

۶ نیشان

طیعتک ومنجی انسانیتک یکیدن

اكتساب حیات ابتدائی ، بو کوزل
 و شطارتی با برآمدہ کچدی ، کچدی ؛ بزه آجی
 بر خاطرہ ، بر نومیڈی ، مایوسانہ بر اقرق
 کچدی ... نورلی بازار کونی قراکلق
 استقبالمزده پارلاق بر نقطه امید ایدی ،
 بتشدک ، سوندی ...

آه ، نه غدار براستهزا! بوتون روسیه ،
 بو کون منبسط و پر خنده یکدیگری نجات
 ایله تبشیر و تبریک ایدرکن ، حکومت
 محبوسلردن برینه ، یاقوتسوقده بش سنه
 اقامته محکوم اولدیغنی تبلیغ ایلدی ..

یاقوتسوق .. سیریانک ابدی قارلریله
 کفنلش بومقبره ، بر زمهریر دنیویدر ..
 اورایه سورولمک ، سورکلی اعدامه محکوم
 اولوق دیمکدر ..

* ۱۸ *

۸ نیسان

بز محبسده یز ... لکن هر کسده محبوس
 دکلی ؟ زندانجیلره باقیورم : هر کون

* ۱۷ نجی باصدیریلادی .

عین پر ، عین ایش .. بڑہ بو وسط ، بو
 حیات ، اُلبت موقت ؛ لکن اونلر مؤبدآ
 بوکا محکوم ! بزکیجه این بی پروا ، مستریح
 اویویورز ؛ اونلر هر اون بش دقیقه ده بر
 ساعتلرینی قورمه یه ، اویومادقلرینی اثباته
 مجبورلر ..

یا لکنز اونلرمی محبوس ؟ - خیر ! ..
 ایشته بر عمله ، ایشته بر مأمور ، ایشته بر
 اصناف ، تاجر ، صنعتکار ... هپسی ،
 بای ، کدا ، جاهل ، عالم ، بلا استثنا ، بو
 دنیاسده معین ، محدود ، بناءً علیه مقید
 واسیر بر حیاتی سوروکله یه محکوملر ..
 حریت! قوری برسوز ، طاتلی بر خیال! ..

۰۲۰

۹ نیشان

کونک باتدیغی زمان انسانه دائما تاثیر
 ایدر : عمریمزک بر کونی اولیور ، آرتیق
 اونک دونمسی ، تکرار یشانمسی ممکن
 دکل .. انسان بونی دوشونمیدن ، عادتا

* ۱۹ نجی باصدیریلادی .

سپینز متاثر اولور . هیچ بر غروب زمانی
 بیلمیورم کہ مبہم بر اضطراب ایله متالم اولمش
 اولماییم ؛ لکن وسطک ، کچیریلن حیاتک
 بونده دخل عظیمی وار . مثلا شیمدی ،
 قالین دمیر پارماقلقلی پنجره دن اوکده کی
 قساوتلی لوحه ده کونک اولدیکنی سیرایتمک ..
 عذاب ویریحی خطوط مستقیمه دن
 متشکل ، مطرد ، بیاض بنا ؛ بیاض
 دیوار ... اوزرینه اوزیحی بر انتظام ایله
 دیزیلش سیاہ تحتہ لر ؛ صوکره قیزدیریحی
 برلزو مسز لقله یونان طرز معماریسنی تقلیداً
 یاپلش احق بر قاپی .. قاپی اوکنده ، اسکمله
 سنده اویومش ، چاموردن بر هیکل کبی
 سیم سیاہ بر زندانجی .. بوشلق ، سنزک ؛
 نہایت ، ضیاسز ، جانسز ، قیر ونکده بر
 آیدینلق .. هیچ بر اماره حیات و شطارت
 یوق ؛ بوتون لوحه غریق آلام و قساوت ! ..

۲۱

۱۰ نیشان

.....

 دون ولایت انتخاباتی ایدی . ۱۲ سندہ
 آلکینک وایکی کوپلی مسلمانک اتخاب
 اولنہ جنی خبری ، بو کلیدلی قاپی لردن ،
 قالین دیوارلردن کچوب بزه ایریشه بیلدی؛
 لکن هنوز دونکی نتایجی بیلمیورز .
 ... شیمدی ایشتم : اتخاب
 اولونمشلر ...

.....

 شو آندہ کی حسمی ایجہ تحلیل ایدہ -
 بیلدیکمہ و آ کلانہ بیلہ جکمہ اینانہ میورم ..
 سوینیورمی یم ؟ - شہہ سز ..
 ایکی اوچ سنہ اول اولسه بلکہ بر ...
 اتخاب اولنوردی ، اولنہ جقدی ؛ حالبوکہ

دون آاکین انتخاب ایدیله . و بو تبدله
بلکه بنمده ناچیزانه خدمتم ده کشدر ..

۲۲

۱۶ نیسان

بو کون آرتیق ولایات انتخاباتک نتایجی
تماماً بیلهدی . اوچ مسلمان ، بش قادهت .
یارین شهر انتخاباتی ، اورادده مطلق یا
مسلمان ، یا قادهت .
قزان ولایتی مسلمانلری ، حمد اولسون ،
حققرینی محافظه ایده بیلهدیلر . . قزانک ،
اوتہ دنبری آلررنده صاندقلری ، ضیاسز ،
اسکیلکی سوهر بو آسیا شهر وولایتک ،
کندیلرینه آرقه چویردیکنی ؛ عصر لر -
دنبری اوغراشهرق ، بر طرفدن تاتارلری
اور کوتوب جهل و تعصب چوقورنده ،
دیگر طرفدن روسلری قودرتوب اهل
صلیب فکرنده طوتمقدن بکلدکلری نتایجک
جیقمادیغنی کورن او کتابر جیلر ، چارجیلر ،
میسینور لر ، بو کون بر حدت آتش صاچیور لر ،
بعضلریده قورت پوستنی چوبان عباسیله

اورتوب، دیلنی طاتیلانندیور : تانارلری
 تمثیل مقصدیلہ یاپلمش بر مدرسہ دہ، روس
 ادبیاتی اوقوتان بر معلم، آجینہ جق بر
 سادہ لککھ، تانارلرک مشروطیت جیلرہ اینانہ رق
 کندی منفعتلرینہ منایر حرکت ایتدکارینی،
 اومبعوثلردن بر فائدہ کورمیسہ جکلرینی،
 تانارلری سودیکی ایچون، آجیدیی ایچون،
 یانا، یاقیلا آ کلاتیور!.. پروغراملرندہ
 اورتودوقسلقدن، روسلقدن غیر مذهب
 ومیلترک دائمًا محکوم قلماسنی الک اہمیتلی
 اساس سیاست عد ایدن چارجیلر، یارین،
 شہر انتخاباتدہ مشروطیت عوامیہ نامزدی
 یرینہ بر مسلمانک انتخابنہ چالیشاجقلرینی
 بیلدیریورلر!

اوح، عزیز دوستلریمز، بیکلرجه
 تشکر! لکن، عزیز دوستلر، بو سویملی
 نصیحتلریکز، بوفوق العادہ التفاتلریکز،
 نیچون شمدی یہ قاداز، مسلمانلر مشروطیت جیلر
 ایلہ بر لشوب اوج مبعوث انتخاب ایتدیرمہ دن
 اول، ہیچ کورولمیور، ایشیدیا میوردی؟

اوزمانلر ، یالکز قبا، مدیتہیز ، متعصب
 تانارلرک تمثیلندن، تحریدنفوذ و اقتدارندن،
 تکماللرینه یول ویرمه مک لزومندن بحث
 ایدیوردیکیز؟.. شمدی سوزیکزه بوسبوتون
 اینانماسق ، بر آز سوءظن ده بوانساق ،
 معذور دکامی یز؟ .

... بو حریفلرک، اقتدارسز، مغلوب،
 بر غضب چیریدمه لرینی ، نهایت هیچ بر
 وسیله انتقام بولامایارق، چوجووجه حیلہ لر،
 یاخود عادی تبصبلرله آچلمه لرینی ،
 -وصاف ، صاغلام ، ائی ومنصف روس
 ملتینک بونلری ، اخلاق حقیقه ملتی
 اونودوب، اوتهدن بریدن چالوب چیریدینی
 بوش فکرلرله اطرافه بغض و عداوت
 صاچان بو اولادغیر طبعیه سی ردایتدیکنی.
 کوردلرک ، اوح ، نه قادر سونبورم ..

بونلر بر زمان قزانی مالکانه لری
 صایورلردی؛ کوردولرندن کچلمیوردی ..
 حتی بر قاچ مسلمانی ده آغلرینه ایلشدرمک
 ایسته مشلردی .. مسلمانلرک کوزینی آچق

ایستہینلرہ قیزدیلمر ، کوپوردیلر ؛ لکن
حقیقتی ستر ایدہمیہرک ، مغلوب ومقهور ،
جاسوسلق یالانجیلق وتبصصدن باشقہ پبارہ
بولامادیلر ..

بونلر اویله نتیجہلردرکہ ، جاسوسلقلرینہ
قربان کیمسہلری بیله ، مسلوبیت حریت
کچی اک بیوک بر اشکنجہده ، بر آاز زمان
ایچون اولسون ، ألمسز طوتہجق قادار
تأثیرات ساحرانہیہ مالکدرلر ...

ہانمہ برینہ

آرتیق بو قرق اوج کونلاک محمور
حیاتم کچہلی بر بیل اولدی . صوک کونمده
برشی یازمامشم .

شمدی آنجق شونی خاطرلیورم کہ
اوکون . اوکلہ دن صوکرہ ، زندانجی اوطہیہ
کیردی : - ہانکیکزی قورتارہیم ؟

— بیلاینی ..

بوزواللی ، چوجغنی کورہمہ مکہ چیلدہ-
یرمایہ یتیش ، بریومشاق پدردی .

— یوق .

— اویله ایسه آ ... در .

بوکون انتخابات بیتدیکی ایچون، هرکس
بیم چیقاریلا جفمه منتظر دی .

— اوت ! .. حاضر لانگیز .

پك عجله ایتمدم ؛ فنجانمددکی چایی
بیتردم ، آرقداشلرله وداعلاشدم . اوح ،
اوج کلیدی آغیر قایدن نهایت چیقاردیلر .
ایلاک بهارک اعلیف ، آیدیناق ، شن
برکونی ... قالدیریمده بیاض ، اینجه ، یازلق
البسه لرله ، شمسیه لرله خانملر ، خانم قیزلر ..
شمسدی بکا هر شی ، بوتون قزان کوزل
ومتبسم کبی کایور .. بن بوخفیف وصیجاق
کونده ، برچوق تورلو قاره قیش اشیاسی
و آغیر کورکلر طولدیریلش عربه ایله کچوب
کیدرکن هر کسک نظر تعجبنی جلب
ایدیورم ..

بر آرزو کرالیشیدییورم، قزان شه رشه .

نیوو یچی انتخاب ایتمش .

... او طہمہ دوستلر دولیویور، تبریکات،

جای ، سوینج ..

آقشامہ ، مبعوثلر شرفہ ضیافت وار؛

بخی دہ چاغرییـورلر : نطقلر تبریکلر ،

توستلر ... آرادہ ، بکادہ خطاب اولئیور؛

کویا بوکونکی قادہت مسلمان غلبہ سنہ بنم دہ

سعیم سبقت ایتمش ..

(آمور) واپوری ، ۱۰ حزیران ۱۹۰۷

